

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

א'עו

ערב שבת קודש

פרשת תישא

ט"ו באדר התשע"ה

יוצא לאור עלידי

מכון ליובאוויטש שעליד

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ט"ו באדר ה'תשע"ה - כ"ב באדר ה'תשע"ה

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ט"ו באדר	הלכות גירושין פרק יג. הלכות יבום וחליצה.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	הלי תפילין ומזוזה וסי"ת פרק ה.	מל"ת שנו. מ"ע רטז.
ש"ק	ט"ז באדר	פרק ג-ה.	פרק ו.	מ"ע ריז.
א'	י"ז באדר	פרק ו-ח.	פרק ז.	מל"ת שנו.
ב'	י"ח באדר	הלכות נערה בתולה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ח.	מ"ע רכ. ריח. מל"ת שנח. מ"ע ריט. מל"ת שנט.
ג'	י"ט באדר	הלכות סוטה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ט.	מ"ע רכג. מל"ת קד.
ד'	כ' באדר	פרק ד. פעמי הכן וגו'. ספר קדושה והוא ספר חמישי.. הלכות איסורי ביאה.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק י.	מל"ת קה. של. שלא. שלב. שלג. שלד.
ה'	כ"א באדר	פרק ג-ה.	הלי ציצית.. בפרקים אלו. פרק א.	מל"ת שלו. שלה. שלו. שלח. שלט.
ו'	כ"ב באדר	פרק ו-ח.	פרק ב.	מל"ת שמי. שמה. שמב. שמו. שדמ. שמה.

זמני השבוע*

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן ציצית ותפילין	עלות השחר**		תאריך
							120 ד' לפני הזריחה	72 ד' לפני הזריחה	
6.06	5.41.5	12.22	11.52	8.56	6.10	5.13	4.52	4.05	ו', ט"ו באדר
6.06	5.42.3	12.22	11.52	8.55	6.09	5.12	4.50	4.03	ש"ק, ט"ז באדר
6.07	5.43.0	12.22	11.52	8.55	6.08	5.10	4.49	4.02	א', י"ז באדר
6.08	5.43.7	12.22	11.52	8.54	6.07	5.09	4.48	4.01	ב', י"ח באדר
6.09	5.44.5	12.22	11.52	8.53	6.05	5.08	4.47	3.59	ג', י"ט באדר
6.09	5.45.2	12.21	11.51	8.52	6.04	5.07	4.45	3.58	ד', כ' באדר
6.10	5.45.9	12.21	11.51	8.52	6.03	5.05	4.44	3.57	ה', כ"א באדר
6.11	5.46.6	12.21	11.51	8.51	6.02	5.04	4.43	3.55	ו', כ"ב באדר

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטי" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש
5:05	6:18	5:20	6:19	5:10	6:19	5:19	6:22	5:22	6:20
5:10	6:23	5:25	6:25	5:16	6:25	5:24	6:27	5:27	6:25

עורך אחראי: לוי צחק שייקביץ • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף צחק אולידורט

מול: מכון ליובאוויטש שעליד צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יור: הרב יוסף צחק הכהן אהרונב

כתובת: ת"ד 14 כפר חב"ד 6084000, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il ISSN 0793-7474 אינטרנט:

תכלית העולם והאדם – "כי תישא את ראש"

יש לפעול הרמה והתנשאות ב"ראש" כל אחד מישראל • תכלית כל דבר בעולם, גם הרע שבו, להגיע על-ידו ל"כי תישא את ראש" • תכלית של הניסיונות והתשובה היא שיבוא האדם על-ידם לדרגה שבאין ערוך • ובפשטות – להוסיף בלימוד התורה, הן בכמות והן באיכות, שעל-ידי זה נעשית הרמה והתנשאות בראש, ועל-ידי זה גם בכל הגוף • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

ב. "כי תישא את ראש בני ישראל":
 "תישא" – הוא מלשון הרמה והתנשאות, וזהו "כי תישא את ראש בני ישראל" – שיש לפעול הרמה והתנשאות ב"ראש" כל אחד ואחד מישראל, אשר, על-ידי זה נעשית בדרך ממילא פעולת ההרמה וההתנשאות גם בנוגע לכל אברי הגוף. ועניינו בעבודת האדם:
 "ראש" – קאי על השכל, הבנה והשגה, במוח שבראש, ובפרט "ראש בני ישראל" – "עם חכם ונבון".
 וצריך להיות "תישא את ראש", לפעול הרמה והתנשאות בבחינת המוחין, שעל-ידי זה נעשה בדרך ממילא הרמה והתנשאות במידות שבלב, שהרי המוח שליט על הלב⁴, עד להרמה והתנשאות גם בנוגע לאברי המעשה, "המעשה הוא העיקר".
 ועניין זה מובן בפשטות לכל אחד ואחד מישראל, למגדול ועד קטן:
 אפילו ילד קטן שאינו שייך עדיין לעניין "מוח

א. בפרשת השבוע ישנם ריבוי עניינים, אבל לכל לראש יש להתעכב על ההוראה מעניין הכי כללי בפרשה, שמה של הפרשה, שם כל חלקי וענייני הפרשה – "תישא".
 ולא עוד, אלא שאפילו בנוגע לימי השבוע עצמם מודגש העניין ד"תישא" – יום ראשון של פרשת תישא, יום שני של פרשת תישא, וכן הלאה, אשר, "כל יומא ויומא עביד עבידתיה"¹, ובזה גופא – באופן של עלייה מיום ליום, שכן, נוסף לכך שבכל ענייני קדושה ישנו הציווי "מעלין בקודש"², מודגש הדבר בשמו של היום – יום ראשון או יום שני של פרשת תישא, היינו, דרגה ראשונה או דרגה שנייה בעבודת "תישא", וכן בימים שלאחריהם, עד ליום השבת, שאז ישנה שלימות העבודה ב"תישא" וכאמור, יש לבאר את הלימוד וההוראה מפרשת השבוע באופן המובן ושייך לכל אחד ואחד מישראל, כולל גם קטנים וקטנות, כדלקמן.

(3) ואתחנן ד.ו.

(4) ראה תניא פ"ב ואילך. ובכ"מ.

(1) זוהר ח"א רה, סע"א. ח"ג צד, רע"ב.

(2) ברכות כח. א. וש"נ.

גם לקטנים, אלא יתירה מזה – שעלידי הקטנים ניתוסף גם אצל הגדולים. ובהקדמה:

אודות תקופת "אחרית הימים", סוף זמן הגלות, בסמיכות ממש לזמן הגאולה – נאמר¹¹ "והשיב לב אבות על בנים", "על ידי בנים"¹².

ויש לומר עלי־דרך הצחות – שבחג הפסח, זמן ומצב של גאולה, הסדר הוא באופן של "והגדת לבנך"¹³, ובלשון הכתוב¹⁴ "שאל אביך ויגדך", אבל לפני זה, בסוף זמן הגלות, הסדר (לפעמים) הוא להיפך – "שאל בנך ויגדך"... כאמור, "והשיב לב

שליט על הלב", ועד שאינו יודע אפילו מאמר זה – גם הוא מרגיש בעצמו שרוצה בדבר שמבין שטוב לו, היינו, ש"המידות הן לפי ערך השכל"⁵. ומכיוון שרואה במוחש את השינויים בהתפתחות וגידול שכלו מאז שאביו התחיל ללמדו תורה ציווה לנו משה גו"⁶, כשהתחיל לדבר, עד ל"תספורת" כשנעשה בן שלוש שנים⁷, ולאחרי כן כשנעשה "בן חמש שנים למקרא"⁸, וכן הלאה (ועל־דרך זה אצל ילדה – בגיל מוקדם יותר. שהרי "בינה יתירה ניתנה באשה"⁹), היינו, שנעשה אצלו עניין "תישא את ראש" – הרי, שבדרך ממילא

בנוגע לילדים וחינוכם – אי־אפשר להמציא להם תירוצים שאין להם שחר, מכיוון שמכירים ומבחינים מיד שתירוץ זה אינו אלא ניסיון להשתמש

אבות על בנים", עלידי בנים. ובנוגע לענייננו:

כאשר מחנכים את הילד לומר ברכות־השחר בכל יום, כולל גם המשנה¹⁵ שבה נאמר ש"תלמוד תורה כנגד כולם" – בהכרח שהנהגתו של האב המחנך תהיה בהתאם לכך, דאם לא כן, תתעורר אצל הילד שאלה ותמיהה על דרך הנהגתו של אביו, הייתכן שבמשך כל היום כולו עוסק בריבוי עניינים, עניינים טובים ומועילים, עד ל"דברים שאין להם שיעור, הפאה והביכורים והראיון וגמילות־חסדים", עד ל"הבאת שלום בין איש לאשתו" (כולל שלום־בית שלו...), ואילו בנוגע ללימוד התורה – אין זה באופן "תלמוד תורה כנגד כולם", כנגד ההתעסקות בכל שאר העניינים! ולא עוד, אלא שיתכן אפילו שיוצא ידי חובת לימוד התורה באמירת משנה זו... בוודאי – טוען הילד –

נעשה שינוי גידול ועלייה כו' בכללות הנהגתו. ובאותיות פשוטות בנוגע לפועל ממש – שיש להוסיף בלימוד התורה (קביעות עתים לתורה), הן בכמות והן באיכות, שעלידי זה נעשית הרמה והתנשאות בראש, "תישא את ראש", ועלידי זה גם בכל הגוף, היינו, שכללות הנהגתו במשך היום כולו היא באופן נעלה יותר.

ועוד עניין בזה – ש"תישא את ראש" הוא לא רק לשון של ציווי, אלא גם לשון של הבטחה (כתורת אדמו"ר הזקן בכיוצא בזה¹⁰), היינו, ש"תורת אמת" מבטיחה שכאשר יעסוק בהנ"ל, בוודאי יקויים אצלו עניין "תישא את ראש".

ג. ויש להוסיף, שלא זו בלבד שעניין זה מובן

(5) תניא רפ"ו.

(6) סוכה מב, סע"א. רמב"ם הל' ת"ת פ"א ה"ו. ריש הל' ת"ת לאדה"ז. ועוד.

(7) ראה "היום יום" ב' אייר. ספר־המנהגים חב"ד ריש עמ' 87. ובכ"מ.

(8) אבות ספ"ה.

(9) גידה מה, ב.

(10) תו"א סוף פרשתנו (פ, ג). לקו"ת לדרושים לסוכות פ, סע"ד.

(11) מלאכי בסופו.

(12) פרש"י עה"פ.

(13) בא יג, יח. שו"ע אדה"ז או"ח הל' פסח ר"ס תעב.

(14) האזינו לב, ו.

(15) ריש מס' פאה.

לא ללימוד כזה התכוונה המשנה באמרה "תלמוד תורה כנגד כולם"...

כלומר: נוסף לעצם החיוב ד"תלמוד תורה כנגד כולם", כולל גם בימי החול, ימי העבודה, שבהם עוסק עליפי תורה בענייני הפרנסה כו', ואף-על-פי-כן חייב לקבוע עתים לתורה, ובאופן ש"תלמוד תורה כנגד כולם" - הרי זה קשור ומשפיע גם בנוגע לחינוך הילדים, שרואים את אופן הנהגתו של האב בנוגע ללימוד התורה, וכשיש להם מקום לשאלה כו' - אי-אפשר להמציא להם תירוצים שאין להם שחר, מכיוון שמכירים ומבחינים מיד

את ראש".
וכטבעם של ילדים לשאול שאלות על כל דבר ודבר, "מאי האי", "מאי טעמא" ו"למאי נפקא מינא" - לא מרפה הילד ולא נותן מנוח עד שיקבל את התשובה המתאימה, על-ידי זה שיראה במוחש כיצד מקיימים את ה"תישא את ראש".
והנה, ההוראה מ"תישא את ראש" שלמדים מפרשת תישא - אינה דבר חידוש בשנה זו דווקא, אלא גם בכל שנה ושנה, באופן של "תדיר", ובמילא, יש בזה כל העילוי והתוקף של "תדיר".

"תישא את ראש" הוא לא רק לשון של ציווי, אלא גם לשון של הבטחה, היינו, ש"תורת אמת" מבטיחה שכאשר יעסוק בזה, בוודאי יקוים אצלו "תישא את ראש"

ד. אמנם, לאחר כל ההפלאה ב"תישא את ראש", יכול לבוא מישהו ולטעון: מכיוון שיודע בנפשו שהיו אצלו בעבר עניינים בלתי-רצויים - כיצד שייך אצלו עניין "תישא את ראש"!?
והמענה לזה - בהמשך הפרשה - "לכפר על נפשותיכם":
העניין של "תישא את ראש" קשור גם עם "לכפר על נפשותיכם" - פעולת הכפרה על כל עניינים בלתי-רצויים, עד לחטא הכי חמור, חטא העגל.

ועד לשלימות הכפרה - שמשותף יחד עם כל בני ישראל בהקמת המשכן, ולא רק בעניין פרטי, אלא גם בעניין שהוא היסוד של כל המשכן - אדני המשכן שנעשו מתרומת מחצית השקל, וכן בקורבנות הציבור שבאים ממחצית השקל.

ה. ובעומק יותר - שתכלית הכוונה של הדבר הבלתי-רצוי גופא אינה אלא כדי שעל-ידי זה יהיה עניין "תישא את ראש":
"כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו", כולל גם בנוגע לבריאת מציאות הרע

שתירוץ זה אינו אלא ניסיון להשתמט...
ונוסף לזה, נוגע הדבר גם לקיום מצוות כיבוד אב (שנזכרה במשנה לפני זה) - שהרי כבוד שמים קודם לכיבוד אב¹⁶, ומטבע הדברים, שכאשר הילד רואה שהאב מוסיף בכבודו של הקב"ה, על-ידי לימוד התורה וכו', אזי מוסיף גם הוא בכבודו של אביו, ועל-דרך זה בהפכו כו'. ובמילא, אם רצונו של האב שבנו יכבדו כדבעי ובהידור כו' - עליו להוסיף יותר בכבודו של הקב"ה.

ובהדגשה יתירה - כאמור - בשבוע של פרשת תישא, שכן, כשמתחילים לקרוא בתורה את הציווי (ביחד עם ההבטחה) "תישא את ראש", במנחת שבת שלפני זה - שואל הילד את אביו ומבקש ממנו שיראה לו כיצד מקיימים את הציווי "תישא את ראש".

ועל-דרך זה ביום ראשון של פרשת "תישא את ראש", יום שני בפרשת "תישא את ראש" וכו' - שממשיך לשאול ולבקש שיראו לו כיצד מקיימים היום "תישא את ראש" לגבי "תישא את ראש" דאתמול, עד ליום השבת, שלימות עניין "תישא

(16) ראה תו"כ ופרש"י קדושים יט,ג. ועוד.

ובסגנון אחר קצת: גם העילוי ב"תישא את ראש" הוא (ככל ענייני התורה והמצוות) באופן של "מי הקדימני ואשלם"²⁵, היינו, שהקב"ה נותן את האפשרות לקיים את הציווי "תישא את ראש", אשר, אחד הדרכים לזה - עלידי בריאת עניין בלתי־רצוי כו', "נורא עלילה על בני אדם"²⁶, כדי שעלידי זה יבוא לעילוי גדול יותר, עד לעילוי שבאי־ערוך - "תישא את ראש".

ויש להוסיף, שבעניין "תישא את ראש בני ישראל" נכלל גם עילוי התשובה אצל צדיקים - "ראש בני ישראל" (במכל־שכן וקל־וחומר מהא ד"אפילו ריש גרותא משמיא מנו ליה"²⁷, ועל־אחת־כמה־וכמה "ראש בני ישראל"), שיתוסף אצלם גם עילוי התשובה, "לאתבא צדיקייא בתיבתא"²⁸.

1. ויהי־רצון שעלידי מעשינו ועבודתינו ב"תישא את ראש" עד "לכפר על נפשתיכם" - נזכה בקרוב ממש לגאולה האמיתית והשלימה, שהרי, עלידי עבודת התשובה ("לכפר על נפשתיכם") מבטלים סיבת הגלות ("מפני חטאינו גלינו מארצנו"), ובדרך ממילא - "מיד הן נגאלין".

ואז יהיה גם שלימות עניין "תישא את ראש בני ישראל" - תכלית העילוי והשלימות במעמדם ומצבם של ישראל, כולל עילוי התשובה גם אצל צדיקים - שהרי "משיח אתא לאתבא צדיקייא בתיבתא"²⁸.

וכן תהיה לנו - בגאולה האמיתית והשלימה עלידי משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש.

(קטעים משיחת שבת־קודש פרשת תישא, פרשת פרה, ה'תשמ"ז; התוועדות תשמ"ז כרך ב, עמ' 678-672 - בלתי מוגה)

25) איוב מא, ג. וראה תנחומא אמור ז. ויק"ר פכ"ז, ב.
26) תהילים סו, ה. וראה לקו"ש ח"ח עמ' 395. וש"נ.
27) ברכות נח, סע"א. וש"נ.
28) ראה לקו"ת דרושים לשמע"צ צב, ב. שה"ש נ, סע"ב. ובכ"מ.

ולעומת זה כו', שתכלית כוונת בריאתו בעולם היא - שעלידו יבוא האדם לעילוי גדול יותר, אשר, עלידי זה משלימים את כוונת הבריאה - נתאוהה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, בעולם הזה התחתון שאין תחתון למטה ממנו, מלא קליפות וסטרא אחרא כו'¹⁷.

ושני אופנים בזה:

א) עלידי הניסיון, "כי מנסה ה' אלוקיכם אתכם גו"¹⁸, "מנסה" גם מלשון נס והרמה¹⁹, היינו, שעלידי זה שעומד בניסיון, מתעלה לדרגא נעלית יותר באי־ערוך, כמשל הזונה ובן המלך שנתבאר בזוהר הקדוש²⁰.

ב) עלידי התשובה (אם לא עמד בניסיון), שעלידה בא לעילוי גדול יותר באי־ערוך, שכן, "מקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אינם עומדים בו"²¹, ויתירה מזה - "אין יכולים לעמוד בו"²², היינו, שאין זה אפילו ביכולת שלהם²³.

[ולהעיר, שבשניהם ישנו העילוי של "כובש יצרו" - הן בנוגע לעניין הניסיון, שאף שמתאוהה כו', מכל־מקום, כובש יצרו ומושך בנפשו²⁴, והן בנוגע לעניין התשובה, ש"טעם טעם החטא ופירש ממנו וכבש יצרו"²²].

ונמצא, שהעניין הבלתי־רצוי גופא (הניסיון, ויתירה מזה - התשובה, "לכפר על נפשתיכם") פועל עילוי גדול יותר, וזוהי תכלית הכוונה שבו - שעלידו יהיה העילוי של "תישא את ראש".

17) ראה תנחומא נשא טז. ועוד. תניא רפ"ו. ובכ"מ.

18) פ' ראה יג, ד.

19) ראה בארוכה ד"ה נתת ליראך תשל"ו (סה"מ מלוקט עמ' קפה ואילך). וש"נ.

20) ח"ב קסג, א. הובא בתניא ספ"ט. וספכ"ט.

21) ברכות לד, ב.

22) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ד.

23) ראה ד"ה מים רבים תשל"ח פ"ד (סה"מ מלוקט עמ' ערה).

24) ראה שמונה פרקים להרמב"ם פ"ו.

סוף סוף ייגאלו כל ישראל

”רווח והצלה יעמוד ליהודים”

כ”ק מו”ח אדמו”ר מבאר החילוק שבין הגאולה הראשונה והגאולה האחרונה לשאר הגלויות שבינתיים – שבשאר הגלויות נגאלו חלק מבני ישראל אבל מקצתם נשארו בגלויות, מה שאין כן בגאולה הראשונה, גאולת מצרים, נגאלו כל בני ישראל, ואפילו יהודי אחד לא נשאר במצרים, וכמו כן נאספו ונלקטו כל ניצוצות הקדושה, ובלשון חז”ל “עשאוה (לארץ מצרים) כמצודה שאין בה דגן . . . כמצולה שאין בה דגים”, ועל-דרך זה בגאולה מהגלות האחרונה, גלותנו זה, ייצאו כל בני ישראל מהגלות.

דבר ברור הוא שבגאולה מגלותנו זה – בין אם תהיה “בעתה” ובין אם תהיה באופן ד”אחישנה” (ומסתבר לומר שעכשיו הרי זה כבר “בעתה”) – ייגאלו כל בני ישראל, “כל היהודים אשר בכל מלכות אחשוורוש”, מלכו של עולם ש”אחרית וראשית שלו”, הן היהודים שבדורנו והן היהודים שהיו בכל הדורות שלפני זה; אלא מאי, חלקם זקוקים לתיקון, ובתיקון שלהם תלויה ביאת המשיח – צריכים לידע אפוא ש”רווח והצלה יעמוד ליהודים”, וכל-אחד ואחד צריך להשתדל שיהיה לו חלק בפעולת הרווח והצלה ליהודים, שלא יהיה באופן ד”את ובית אביך תאבדו”, שיאבד ח”ו את הזכות שבדבר . . .

ועל-דרך זה בענייננו: כשם שמרדכי השתדל בהצלת כל היהודים, ופעל אצל כולם שלא עלתה אצל אחד מהם מחשבת חוץ ח”ו, ועלידי זה נגאלו “כל היהודים אשר בכל מלכות אחשוורוש” – כמו כן כאשר מתנהגים באופן וסדר זה גם עכשיו, מבטלים סוף-כל-סוף את כל ההעלמות וההסתרים, ופועלים אצל כל בני ישראל שמבלי הבט על מעמדם ומצבם יכריזו: “אם למוות אם לחיים אנו עמך” – מצד מסירות-נפש, ובמשך הזמן, לאט לאט, יפעלו עליהם שיומשך אצלם גם במחשבה דיבור ומעשה.

ועלידי זה – “ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר”:

אצל כל היהודים, גם אלה שהיו בעבר תחת השליטה . . . דיצירה-רע – גם אצלם יהיה “אורה ושמחה וששון ויקר”, הן כפשוטו, והן כדרשת חז”ל “אורה זו תורה כו’ ויקר אלו תפילין”, עליהם נאמר “וראו כל עמי הארץ כי שם ה’ נקרא עליך ויראו ממך”, “אלו תפילין שבראש”, היינו, שאפילו “כל עמי הארץ” רואים בגלוי שמתהלך יהודי שנקרא עליו שם ה’, כיוון שניכר עליו ה”תפילין שבראש” – כפי שפירש רבינו הזקן הדיוק “תפילין שבראש” (ולא על הראש), “אין קאפ”.

ואז נעשית השמחה האמיתית – “עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי” – שלא יודעים באיזה עניין נעשית פעולה גדולה יותר: האם פעלו יותר בהתעסקות עם יהודים השייכים ל”ברוך מרדכי”, כאלה ש”מעלין ולא מורידין”, או שמא פעלו יותר עם יהודים שהיו שייכים ל”ארור המן”, כאלה ש”מורידין ולא מעלין”! . . . ולמה לא יודעים (“לא ידע”) – כיוון שרואים ששניהם עומדים בעומק רום, ושניהם קשורים עם עצמות ומהות אין-סוף ברוך-הוא! . . . ש”לא יכנף עוד מוריך והיו עיניך רואות את מוריך” . . . וכן תהיה לנו – כשהרבי יוציא את כולנו מהגלות ויוליכנו לגאולה השלימה והאמיתית, במהרה בימינו ממש.

(משיחת פורים תשי”ב; תורת מנחם כרך ה, עמ’ 53:55 – בלתי מוגה)

קולא במצווה או הידור בהתקשרות?

האם קיים אברהם אבינו הכנסת אורחים בהידור? • הנהגת התלמיד בדבר שהורה רבו להקל • על חומרת הפרעה למגיד שיעור ברבים • לימוד לפי הסדר ולעתים לא • על שייכות חוף הים לארץ ישראל • מהי ה'בדיחה' שהיו מספרים ב'חדר' בו למד הרבי, ומדוע אין לדיין לברך על הכרעתו? • רשימה נוספת בסדרת 'יסודותו בהררי קודש'

שאלת כ"ק:

"ויש לשאול בזה, כי אם היה אברהם אוכל חולין בטהרה לא היה זה חובה על שאר בני אדם". ומיישב: "ואולי כוונת החכמים שלא רצה להאכילם ממה שלא הורגל הוא לאכול ממנו". וממשיך שם:

"והנכון לפרש כי היה זה מפני איסור חמץ ולפי שהיה אברהם אוכל חולין בטהרה סילקה [שרה עליה השלום שפירסה טומאה] את ידיה מן העיסה ואברהם חשש לאיסור חמץ שהרי זמן הפסח היה".

מדוע בעל הדין אינו מוותר?...

בהתוועדות שבת קודש פרשת מטות מסעי תשמ"ו, סיפר הרבי (נעתק בספר "מי מלך" כרך א' עמ' 132) על דברי ציחות ("בדיחה") שהיו אומרים ב"חדר" [=בו למד הרבי בילדותו] וזה תוכנה: כאשר באים לרב עם שאלה בענייני "איסור והיתר", מקבל השואל את פסק דינו של הרב ללא עוררין, גם כשמדובר ב"הפסד מרובה", ואילו כאשר שני יהודים באים לדין תורה ונקבע פסק לטובת אחד מהם גם כשמדובר בסכום פעוט, טוען

אוכל מהודר לאורחים

בליקוטי שיחות (כרך ה' עמ' 193) מדייק הרבי מלשון חז"ל "אברהם אבינו אוכל חולין בטהרה היה", שמכך גופא מוכח שאצל אברהם אבינו הייתה אכילת חולין בטהרה – הידור שרק הוא הקפיד עליו.

ולכן האורחים המלאכים הרי אינם חייבים "להדר" בכך, מה גם שאברהם היה סבור שעובדי עבודה זרה הם. לפי זה, לכאורה, היה על אברהם – כמכניס אורחים מהדר – להאכילם גם לחם, שהוא עיקר בסעודה!

ומיישב הרבי שדעת אפרים מקשאה משמו של רבי מאיר היא: שכאשר אדם נמצא בביתו של השני עליו לנהוג בהתאם לכל חומרות והידורי בעלי הבית, גם אם האורח עדיין רחוק מהנהגות אלו. מובן אם כן, שבהיות המלאכים בביתו של אברהם היה עליהם להיזהר גם כן באכילת חולין בטהרה, עיין שם [אבל עיין גם לקוטי שיחות כרך לה עמ' 186 – עניין זה בשינוי סגנון ומסקנה]. ויש לציין שדברי רבינו כאן הם מעין מה שכתב רבינו בחיי פרשת וירא עה"פ שם, שהקשה כעין

עמיתו שהרב פסק שלא כדין וכו' וכו' - וההסבר לכך השיבו ב"חזר":
טענתו היא - לא על ההפסד שלו אלא על הריווח של חבריו!...
ומכבר ציינתי ('הערות וביאורים' אהלי-תורה נ"י. גליון תתו (ש"פ וירא כ"ף מרחשוון תשס"א) עמ' 94-95) שתוכן אמרה זו מצוי בספר 'יערות דבש' (לר"י אייבשיץ) דרוש ה' לימי הסליחות (פיסקא המתחלת "ולכך אמרו במדרש"):
"כאשר אמרתי פעמים רבות, אם יבוא אדם לשאול לחכם מאן דהוא שקרו לו טריפות בביתו או חימוץ בפסח, והוא יורה לו להשליכו לנהר, אף שהוא הפסד מרובה לא יצפצף פה לנגדו כלל, ואילו ידין בין איש לרעהו וידין ליתן לחבירו עשרה זהובים, הוא ילך בפלילים ויתריס נגד הדיין וישמור לו איבה. והטעם הוא כי זהו שהולך לאיבוד וטמיון אינו מקפיד כלל ומברך למי שנתן תורה, אבל בזה שמגיע הדבר לחבירו בזה קנאתו גדולה, עד שקשה לו לשמוע בקול הדיין" עכ"ל.
והנה, דברים אלו אף שנאמרו כדרך צחות, לכאורה אינם דברים של מה בכך, ויש לבאר על פיהם את דברי גדולי ישראל:

הידור בהתקשרות לרבו

פעמים רבות (ראה לקוטי שיחות כרך כט עמ' 128 ובכמה מקומות) הביא הרבי את דברי הגמרא במסכת סוכה לב,א:
"תנא עץ עבות כשר ושאינו עבות פסול. היכי דמי עבות? אמר רב יהודי והוא דקיימי תלתא תלתא טרפי בקינא. רב כהנא אמר אפילו תרי וחד. רב אחא בריה דרבא מהדר אתרי וחד הואיל ונפק מפומיה דרב כהנא".
ודייק הרבי מכאן, שלמרות שבעל הפסק'דין עצמו לא הידר שיהיה דווקא תרי וחד ("דתלתא בחד קינא כלשכך דכשר" - לשון רש"י שם ד"ה מהדר), אלא רק יצא מפיו ("נפק מפומיה") - עם זאת הידר תלמידו רב אחא לנהוג דווקא בהתאם לדבריו, ובכך הבליט את שייכותו והתקשרותו לרבו [וראה גם תורת מנחם כרך ה' עמ' 146].
ולכאורה מצינו על דרך זה גם במסכת ברכות נג,ב - לעניין ברכת האש בהבדלה:

"אמר רב יהודה אמר רב אין מחזרין על האור כדרך שמחזרין על המצוות [ברש"י: אם אין לו אור אין צריך לחזור אחריו]. אמר רב זירא מריש הוה מהדרנא כיון דשמענא להא דרב יהודה אמר רב, אנא נמי לא מהדרנא אלא אי מקלע לי ממילא מברכינא".

כלומר: רב זירא הלא למד תורה אצל רב הונא (ראה ברכות לט,א) ויתכן אצל עוד כמה וכמה חכמים - לפני שהפך להיות תלמידו של רב יהודה, וכל אותו הזמן נהג (כמה וכמה שנים) לחזור אחר אור. אם כן לכאורה, אף אם נתברר לו ש"אין מחזרין על האור", היינו שאין חובה

עמיתו שהרב פסק שלא כדין וכו' וכו' - וההסבר לכך השיבו ב"חזר":
טענתו היא - לא על ההפסד שלו אלא על הריווח של חבריו!...
ומכבר ציינתי ('הערות וביאורים' אהלי-תורה נ"י. גליון תתו (ש"פ וירא כ"ף מרחשוון תשס"א) עמ' 94-95) שתוכן אמרה זו מצוי בספר 'יערות דבש' (לר"י אייבשיץ) דרוש ה' לימי הסליחות (פיסקא המתחלת "ולכך אמרו במדרש"):
"כאשר אמרתי פעמים רבות, אם יבוא אדם לשאול לחכם מאן דהוא שקרו לו טריפות בביתו או חימוץ בפסח, והוא יורה לו להשליכו לנהר, אף שהוא הפסד מרובה לא יצפצף פה לנגדו כלל, ואילו ידין בין איש לרעהו וידין ליתן לחבירו עשרה זהובים, הוא ילך בפלילים ויתריס נגד הדיין וישמור לו איבה. והטעם הוא כי זהו שהולך לאיבוד וטמיון אינו מקפיד כלל ומברך למי שנתן תורה, אבל בזה שמגיע הדבר לחבירו בזה קנאתו גדולה, עד שקשה לו לשמוע בקול הדיין" עכ"ל.
והנה, דברים אלו אף שנאמרו כדרך צחות, לכאורה אינם דברים של מה בכך, ויש לבאר על פיהם את דברי גדולי ישראל:
הנה הרשב"א (שו"ת סימן יח) כתב: "ואין מברכין על מצוה שאינה תלויה כולה ביד העושה, מפני שאפשר שלא יתרצה בה חבירו, ונמצא מעשה מתבטל... וכן על דבר שהוא מסור לבית-דין כגון עשיית הדינין, שמא לא יקבלו בעלי-דין את דעתו".
ואמנם ישנם אחרונים שהעירו על דברי הרשב"א (בספר משכנות הרועים הובא בישרי לב דף ק' ע"א; שו"ת חתם סופר או"ח סימן נד) וכי מה בכך, הרי בית-דין יורדין לנכסיו ומוציאין ממנו בעל-כורחו?
אך ה'שדי חמד' (אסיפת דינים מערכת ברכות סימן א' ס"ק טו) תירץ על-כך: "ולעניות-דעתי אפשר-לומר דאף דחייבים לקבל הדין מכל-מקום אי אפשר לנו לסמוך על-זה, כי אדם בהול על ממונו ואפשר שלא יחוש על מה שחייב לקבל הדין לכן טוב שלא לברך כיון דסוף-סוף הדבר תלוי ביד אחרים".
עד כדי כך מגיע הדבר, שמוסיף השדי-חמד שם ומביא משו"ת מעשה אברהם (חלק חושן-

שהכוונה היא לברר דין תורה לאמיתתה... אבל אז הרי אין מובן כלל, למה זה נעשה הדבר דוקא ברבים... שיבחנו הנאספים מי הוא היודע ובקי כביכול...

והנה הגידון במכתב הרבי קשור בפשטות לאיסור אונאת דברים - כמבואר בשולחן ערוך אדמו"ר הזקן חלק חושן משפט הלכות אונאה וגניבת דעת סעיף כח: "כיצד היא אונאת דברים... שאומר דבר אחר שעלידי זה ניכר גנותו של חבירו כגון אם נשאלה שאלה בדבר חכמה לא יאמר למי שאינו יודע... מה תשיב בדבר זה או מה דעתך בדבר זה" - ראה בארוכה כל הפרטים ב'פרדס חב"ד' גיליון ח"י עמ' 235-249.

זהירות בין פסח לעצרת

בהזדמנות מסויימת ציין הרבי (ראה 'המלך במסיבו' כרך א' עמ' שיח), שישנן דעות שאי גזירות השערות בימי ספירת-העומר הוא (לא מצד אבילות, אלא) מטעם דינין כו'. עדי-כאן תוכן הדברים.

ואולי לאור דברים אלו יובן מה שמובא בשיחת כב' קדושת מוהרי"צ ב'לקוטי דיבורים' חג הפסח תרצ"ד על-דבר ההנהגה בליובאוויטש: "בין פסח לשבועות לא יצא איש לטייל".

עפר ארץ ישראל

בעשרה בטבת תשל"א, בעת פטירת הרבנית הצדקנית מרת נחמה דינה ע"ה, אמר הרבי:

כשכב' קדושת מוריחומי אדמו"ר היה בארץ-הקודש הוא הביא עמו שקית מעפר ארץ-הקודש. הרבי שאל היכן היא מצויה, בקש לחפשו בעצמו, המשמשים בקודש חיפשו והיא נמצאה. מקור הנהגה זו ברמ"א (יורה דעה סימן שסג סעיף א): יש נוהגין לתת מעפר ארץ ישראל בקבר, ויש למנהג זה על מה שישמכו.

וכן איתא ב'מדרש תלפיות' ענף ארץ ישראל: "שמעתי אם ישימו על עיני המת.. מעפר של ארץ-ישראל, נחשב כאילו הוא קבור ממש בארץ-ישראל".

וכן הובא בהגהות מיימוניות לרמב"ם הל'

להתאמץ לכתחילה לחזר אחרי האור; מה בכך אם ימשיך הנהגתו (שהיא בכלל "הנהגה טובה שנהגתי שלושה פעמים") גם להבא?

אלא שרצה להדגיש שהלכה כרבו - רב יהודה אמר רב - שברכת האור לא נתקנה כלל אלא כשמזדמן לו בקלות ורואה אור. וכביאור הראשונים, שברכה זו אינה אלא לזכר שנברא האור במוצאי-שבת. והרי היא, אפוא, ברכת השבח כ"עושה מעשה בראשית" על ראיית ימים ונהרות (משנה ברכות נד, א). וכשם שאין מחזרין על ימים ונהרות כדי לברך עליהם, כך אין צריך לחזר אחר הנר במוצאי-שבת לברך עליו (רא"ש ורמב"ן ובאחרונים).

מכל מקום מובן מדוע לא הביא הרבי גמרא זו, שהרי:

א. סוף סוף נפסקה הלכה על דעת הכל כרב יהודה אמר רב (רמב"ם הל' שבת פרק כט הלכה ו'. טוש"ע סימן רח"צ סעיף א [ורק לגבי יום-הכיפורים נחלקו הראשונים אם צריכים לחזר אחר הנר לברך עליו (ראה ראב"ד הובא ברשב"א; מאירי; ועיין עוד בריטב"א)] - אם-כן אין כל כך חידוש בהבלטת השייכות שבהנהגת רב זירא.

ב. בהדס - שם הדגש הוא על "מהדר... הואיל ונפק מפומיה", שמחזר למצוא משהו פחות מהודר.

ג. בהדס הדגש הוא על השתדלות חיובית ואילו באור הרי זה רק בבחינת שב-ואל-תעשה.

התנצחות תורנית או הלבנת פנים

במכתב כ"ק אדמו"ר מכ"ו טבת תש"כ (אגרות-קודש כרך יט עמ' קנט"קס) מופיע כך:

הגיעתני שמועה... שכאשר פלוני אומר שיעור ברבים באיזה שיהיה... כת"ר מתערב בפומבי, דוקא בקושיות ופירוכות ורמיניהו וסתירות וכו' וכו'... לא פעם ושתיים ובאקראי, אלא שנעשה הענין לדוקא ולסדר קבוע... מובנת הפליאה מהולה בצער, שהרי זהו דין מפורש בתורה בהנוגע לגודל הזהירות דהלבנת פני חבירו ברבים בנגלה דתורה... וביותר על-פי תורת החסידות.

בהמשך מציג הרבי "לימוד זכות" שמסייגו "קלוש יותר מדאי":

מלכים פ"ה הלכה יא.

מה שכתב בהלכות לפני זה.

ויש לציין מה שהובא על ידי הרה"צ מבלגרווי בשם אחיו הרה"צ ר' אהרן מבעלזא בשם אביו הרה"צ ר' ישכר דוב זצוקללה"ה: "ועוד אמר לי אז כ"ק אחי שליט"א כי כ"ק א"א ז"ל היה לומד נביא על הסדר, והקפיד מאד על האנשים הלומדים פעם כאן ופעם שם, ואמר שצריך ללמוד על פי הסדר דווקא, ואמר שזהו קפידא מהבעל שם טוב זצ"ל שהכל יהיה על פי סדר, לא רק בעניינא דעלמא רק גם במילי דשמיא, וגם בלימוד התורה, הכל צריך להיות דווקא עם סדר".

גם בעניין לימוד הזוהר מצינו הוראה מרבותינו (מגדל עז, כפ"ח, תש"מ, עמ' תכד): "ובזוהר ילמוד כסדר".

ובעניין לימוד התניא - ראה אגרות קודש כרך יז עמ' מו:

סדר למתחילים בלימוד ספר התניא... לאחר ששלמדו פעם ושתים, הרי מכאן ואילך לומד על הסדר.

בכרך יד עמ' סט:

בעניינים כמו אלו... מובן שאין לדלג עליהם אלא ללמדם על-כף-פנים בשטחיות.

ומאידך בעניין לימוד בספר השל"ה - אגרות קודש כרך כ' עמ' רמז:

(ומובן שלא דוקא על הסדר ויכול לדלג) וכי"ב.. וראה גם במכתב הרבי (אגרות קודש כרך ה' עמ' פט):

סוף סוף אין לימוד הדרגתי גם בלימוד הנגלה, כי הרי מנהג ישראל להתחיל לימוד תנ"ך מספר ויקרא [=ראה לקוטי שיחות כרך י"ז (טו"ב) עמ' 1 הערה 2] ולימוד הגמרא מפרק המניח או המפקיד.. ויש לחלק, וקל-להבין.

חוף ימים - וארץ ישראל

בכמה הזדמנויות (ראה תורת מנחם כרך לט עמ' 148; ועוד) הובא מה שרבותינו נשיאינו הזכירו את לשון הזהר (חלק א', א, סוף עמוד ב'; חלק ג' צד, ב) "אזלו על כף ימא" ונתמוגגו - אדמו"רי חב"ד בספרם זאת - בדמעות שלישי... ויש לציין כי בירושלמי כלאים פ"ט סוף הלכה ג' מסופר על רבי מאיר שטרם פטירתו באסייא (חול'ל) ביקש שיקברוהו בארץ-ישראל. וכתב בי"פה מראה' (להגה"ק רבי שמואל יפה אשכנזי; אמשטרדם תפ"ז) "ועם כל זה צוה שבעוד ארונו באסייא, ביקש [ש]יתנוהו על חוף הים לפי שארץ-ישראל מיוסדת על הימים, ואם-כן חוף הים בכל מקום יש לו צד שייכות לארץ-ישראל. והביא (=הירושלמי) ראייה דארץ-ישראל מיוסדת על ימים מדכתיב (תהלים כד, ב) 'כי הוא על ימים יסדה', ומפרש דימים אלו הן ז' ימים שסובבים את ארץ ישראל וכו'" (וכן הובא ב'פני משה' לירושלמי שם).

לימוד לפי הסדר

"ידוע שסדר בתורה הרי הוא גם תורה" כך קובע הרבי (לקוטי שיחות כרך כד עמ' 629, הערה דיבור המתחיל סדר), ראה שם בהרחבה. ובשיחתו אודות תקנת לימוד הרמב"ם (לקוטי שיחות כרך ז"ך עמ' 232; ועוד), הדגיש את חשיבות הלימוד על הסדר:

ואין לדלג... והרייזה היפך מכלל הרמב"ם שלימוד ספרו צריך להיות על-פי הסדר, וסמך על

'הפצת היהדות': הוראות מיוחדות

החובה לקרב יהודים לתורה ואין לעשות זאת - לאור תורתו והדרכותיו של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש הוצאת צאגו"ח • 368 עמודים

הפצה: קה"ת, חישי. להשיג בחנויות הספרים ובטל' 1700-704120

פרשת תישא

מר דרור (לבג)

בעיר יקטרינוסלב נפטר חסיד אחד, ר' מרדכי שמו. כיבדו את רב העיר, הרה"ג ר' לוייצחק שניאורסון ז"ל, להספידו. הדבר היה בשבוע פרשת כי תישא.
 תוך כדי הספד התריע ר' לוייצחק על המצב הרוחני הירוד ששרר אז ברוסיה, והזכיר את מאמר רז"ל (חולין קלט), "מרדכי מן התורה מנין? דכתיב מר דרור, ומתרגמין מירא דכיא". אף מצבנו כיום במדינה זו – המשיך רבי לוייצחק – הוא בבחינת "מר דרור": רבים חושבים כי השלטון הביא חופש ו'דרור' ליושבינו, אך לאמיתו של דבר המצב הוא 'מר' מאוד – "מר דרור"...

(תולדות לוייצחק עמ' 274)

ועשית אותה קטורת (ללה)

הרמב"ם בספרו מורה נבוכים (ח"ג פמ"ה) כותב:
 "וכאשר היו שוחטין... בהמות רבות בכל יום, ומחתיכין בו הבשר ושורפין ורוחצין בו את הקרב והכרעיים, אין ספק שאילו היו מניחים אותו על זה העניין, היה ריחו כריח מקומות הבשר, מפני זה ציווה להקריב בו הקטורת שתי פעמים בכל יום... להטיב ריחו וריח בגדי כל העובד בו".
 פעם שאל אחד החסידים את כ"ק אדמו"ר הזקן: וכי ייתכן לומר שעבודת הקטורת, שהיא עבודה געלית ביותר, לא באה אלא כדי להעביר ריח לא־נעים של הקרבנות?
 ענה לו הרבי: ידוע שעל מקריב הקרבן היה להתחרט על חטאיו ולשוב בתשובה שלמה; רק אז היה עונו סר ומתכפר עלידי הקרבן. אך היו פעמים שהתשובה לא היתה כדבעי, ונותר קצת 'סירחון' מהחטא – את זאת סילקה הקטורת.

(שמועות וסיפורים, כרך ב, עמ' 63)

* * *

הוסיף כ"ק אדמו"ר הצמח־צדק:
 משל למה הדבר דומה? לאדם שחטא לחברו ופייסו בדברים. חטא פעם אחת, נתרצה החבר; חטא פעם שנייה ושלישית – לא נתפייס החבר אלא בריבוי דברים. ולכאורה: מכיוון שלאחר חטאו הראשון מחל החבר, מדוע אפוא לא ייחשב חטאו בפעם השנייה והשלישית כחטא ראשון? מכאן עולה כי אדם שסרח, אף־על־פי שביקש מחילה ונמחל לו, מכל־מקום מעט ריח רע עדיין נותר.
 אף בחטאים ועוונות כן. אמנם הקרבן שמקריב האדם פועל שה' יסלח לו על עצם החטא, אך בכל־זאת, 'ריח' מהחטא – עדיין נשאר. וכדי לבטל גם 'ריח' זה, באה הקטורת לאחר הקרבן.

(מפי השמועה)

ושמרו בני־ישראל את השבת (לאטז)

אמרו רז"ל (בבא קמא נ): "הקב"ה מדקדק עם סביביו (צדיקים הדבקים בו, רש"י) אפילו כחוט השערה".

כלומר, אדם שנמצא במעלה עליונה יותר – צריך להיזהר יותר במעשיו. אי־לזאת, ביום השבת, כשכל ישראל שרויים במעלה עליונה יותר, שהרי ניתנת להם אז נשמה יתרה, מצוים הם במשנה זהירות. לכן מזהיר הכתוב – "ושמרו בני־ישראל את השבת": ביום השבת צריכים להישמר ולהיזהר בתורה ובמצוות יותר מבשאר ימות השבוע.

(אור התורה כרך ו, עמ' א'תקס"ס)

ושמרו בני־ישראל את השבת לעשות את השבת (לא, טז)

הכתוב מלמדנו שיש שתי בחינות בשבת: הראשונה – "ושמרו בני־ישראל את השבת", היינו שקדושת השבת קיימת מצד עצמה, וצריכים רק לשמור עליה. על בחינה זו אמרו רז"ל (ביצה יז) "שבת מיקדשא וקיימא" (השבת – קדושתה קיימת). השנייה – "לעשות את השבת", שישראל "עושים" את השבת. כלומר, על־ידי עבודתם הם 'ממשיכים' תוספת קדושה ביום השבת, יותר ממידת קדושתה מצד עצמה.

(ספר המאמרים ת"ש עמ' 81)

ויתן אל משה ככלותו לדבר אתו בהר סיני שני לוחות העדות (לא, יח)

מתן הלוחות למשה היה ביום הארבעים לעליית משה להר, כשגמר הקב"ה את לימודו עמו ("ככלותו"). הרי שעד יום הארבעים למד הקב"ה עם משה, ורק אז נתן לו את הלוחות. לפנינו לימוד נפלא: בני־ישראל עשו את העגל ביום הל"ט לעלייתו של משה להר. נמצא שגם לאחר שעשו את העגל עדיין הקב"ה למד עם משה את התורה (כדי ללמדה אחר־כך לישראל), וכמו־כן מסר לו אז את הלוחות כדי שימסרם לבני־ישראל! ללמדנו: מחובתנו להשפיע על הזולת בענייני תורה ומצוות גם כאשר מצבו הרוחני רחוק מלהיות כדבעי.

(ליקוטי שיחות, כרך יא, עמ' 179)

וירא את העגל ומחולות, ויחר אף משה וישלך מידו את הלחות (לב, ט)

צריך ביאור: הרי הקב"ה הודיע למשה בהיותו בהר סיני שבני־ישראל עשו את העגל, ואם כן למה רק לאחר שראה את העגל ומחולות שבר את הלוחות? אלא כל זמן שהיה משה בהר, היה מופשט ומנותק מכל ענייני העולם ולא היה לו קשר עם העולם וענייניו. לכן עשיית העגל לא פגעה בו, אף שידע בבירור שבני־ישראל עשו עגל. רק לאחר שירד מן ההר וראה את העגל, 'נגע' בו הדבר, והשליך את הלוחות.

(לקוטי שיחות כרך י, עמ' 171)

פורים פר"ת בצל הסכנה

" וראו שמוּש אינו בזה העולם..."

...בפורים נתקבצנו כולנו לביתו [=של כ"ק אדמו"ר הרש"ב נ"ע] לעת הסעודה, והודיעו אותנו שהאדמו"ר נ"ע לא ישב עם הנאספים רק איזה שעות ובלא פרסום, אלא יאמר דא"ח ואחר כך ילכו כל אחד לביתו. כי אז היה איסור גדול מהממשלה שלהם להתקבץ יחד ובפרט במשתה, אשר היה זה מהדברים החמורים ביותר, וכל שכן אשר שם נתקבצו מאנ"ש העשירים, שהיה זה דבר מסוכן מאוד. וכשבאו לבית רבינו נ"ע ישבו בהיחבא שלא ידע איש מהם. ועוד, שהיה אז איסור לילך בלילה יותר מג' שעות. ממילא מובן, שאופן ישיבתנו בסעודה היה בכיווץ ובחשאי, וכל אחד חשב לברוח תיכף לביתו. אך כמו חצי שעה לאחר הנטילה לסעודה, כשאמר רבינו נ"ע לחיים לכל הנאספים ראינו שינוי, ממש כמו רוח אחרת נהייתה. רבינו הוציא מכיסו סכום כסף הגון וקרא לאחד מאנ"ש, ואמר לו שיביא משקה, ושכל הנאספים יאמרו לחיים ויהיו בשמחה. גם ציוה לכולם שינגנו, והוא בעצמו החל לנגן, והקול היה הולך ונשמע בחוץ...

גם בנו יחידו, הוא כ"ק רבינו אדמו"ר [=הרי"צ], פחד שלא יהיה מזה איזה סכנה על רבינו נ"ע. כשראה רבינו נ"ע שהוא בפחד, לקח ואחז בידיו הקדושים ואמר לו בזה הלשון:
"יוסף יצחק, אל תפחד, נצא מזה שלמים. איני מתכוון שלם בחדרי חדרים, כוונתי שנהיה שלמים בכל ה'ציאה' וההתפשטות" [..].

ופניו היו מבהילים וראו שממש אינו בזה העולם, והיו הרבה גילויים ודרש הרבה דא"ח... וראינו שהעניין הוא משונה ופלאי, אשר לא היה אף פעם דבר שכזה, וראינו ממנו מופתים גלויים ממש בלילה זה...

"אין לי פחד מהם כלל"...

אחר־כך נשמע שאנשי החיפוש מהבולשביקים באו לבית רבינו. מובן שנפל פחד על כולם ולא ידעו מה לעשות. אך רבינו נ"ע לא קם ולא זע, וציוה לכולם שלא נזוז ממקומנו ולא יפסיקו אף לרגע אלא ינגנו ממקודם, והוא דיבר דבריו בהמשך העניין כמקודם.

כשנכנסו הבולשביקים לבית ורצו לעשות חיפוש, השיבו להם שלרבינו אין פנאי עתה כי הוא יושב עם אנשים. שאלו: מתי יבואו שוב. והשיבו להם: בעוד כמה שעות, אז יסיים את ענייניו. והלכו מהבית... כעבור כמה שעות באו עוד פעם. מובן שאז כבר היינו כולנו בשמחה גדולה; על השולחן היו בקבוקי המשקה, וגם על השולחן היו מונחים המעות מהנדבות שנדבו עבור הישיבה וכדומה. כששמעו שהם באים עוד פעם, רצו מהנאספים להסיר את הבקבוקים ואת המעות, אשר היה זה סכנה גדולה. וציוה כבוד קדושתו נ"ע שלא יעשו שום דבר ולא ישנו שום דבר. ואמר בזה הלשון: אני, כפי שהנני עומד במצב זה, אין לי מהם פחד כלל.

כשנכנסו [=הבולשביקים] ובאו לפני השולחן אשר ישב כ"ק אדמו"ר נ"ע, הסב את פניו מעט מהם, הפנה את ראשו לצד אנ"ש ואמר בזה הלשון: "נו, יש להתחיל באמירת חסידות, והם יתבטלו לגמרי", והתחיל תיכף לומר את המאמר: ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אובד [..]. המה עמדו זמן רב והביטו עליו, ואחר־כך הלכו משם ולא דיברו מאומה...

(קטע ממכתב, ספר השיחות "תורת שלום", עמ' 246-247)

הלכות ומנהגי חב"ד

* בקריאת פרשת העגל⁵ מנמיכים מעט את הקול⁶, אבל יש להקפיד שגם אז יוכל כל הציבור לשמוע את הקריאה היטב.
* יש לשים לב: המילה 'העלית' מופיעה פעמיים בפרשתנו: באמצע פרשת העגל (לב, ז), וב"פיוס" שאחריה (לג, א). בפעם הראשונה מנוקדת הלמ"ד בצירה ("העלית"), ואילו בפעם השנייה – בחיריק ("העלית").
הפטרה: מתחילים מ"וישלח אחאב" (מלכים"א יח, כ"ט).

תפילת מנחה: בקריאת התורה בראש פרשת 'ויקהל', יש לשים לב להימנע מהבלעת אותיות בתיבות "בני | ישראל", וכן (בקריאה במבטא אשכנזי) לקרוא בניקוד הנכון כל אחת מהמילים: את, ואת, המופיעות שם לרוב (בפסוקים י"א יט), שבחלקן מנוקדת האל"ף בצירה ובחלקן בסגול, ושלא להחליף מזה לזה.

השיחה משתמש הרבי בשם "כי תשא" ("כי" – כן הוא בסדר תפילות כל השנה שבסו"ס אהבה ברמב"ם. וראה לקוטי שיחות ח"ה עמ' 57 הערה 1) – ראה סה"ש תשמ"ט ח"א עמ' 280. תש"נ ח"א עמ' 362. תשנ"ב ח"ב עמ' 424 והערה 23. רק בלוח 'היום יום' (ובילקוטי כ"ס באנגלית לשנת תש"ג) נקראת הפרשה "כי תשא".
5) עליית 'שני' נמשכת עד סוף מעשה העגל, כיוון שבני לוי לא חטאו בעגל (כנה"ג סי' תכה, מג"א שם. והוא ע"ד המובא במשנ"ב סי' קלח ס"ק ה, מספר חסידים סי' תש"ע [לפנינו – סי' תשס"ח], שלא לקרוא לעיור ר"ל בפרשת 'עוורת').
6) עצם המנהג הובא במג"א סי' תכח ס"ק ח בשם כנה"ג. אלה הקטעים שקוראים בקול נמוך: מ"יורא העם" עד "לגוי גדול" (לב, א יז), וחוזרים לקרוא ("יחל משה...") כרגיל, ושוב בקול נמוך מ"וישמע יהושע" עד "מהר חורב" (לב, ז ילג), וחוזרים לקרוא כרגיל – כן המנהג נפוץ, גם בין אנ"ש ובבית-חיני. הפרטים – מהרה"ח ר' יוסף יצחק שיחי' אופן.
7) ספר-המנהגים עמ' 33. לוח כולל-חב"ד.

'מרבין בשמחה' כיצד?
"כל יהודי יוסיף בכל ענייני שמחה, הן בנוגע לעצמו, והן בנוגע לשמח אחרים (כידוע¹, ששלימות עניין השמחה היא דווקא יחד עם אחרים).
"ולכל לראש – עלידי הוספה ב'פיקודי ה' ישרים משמחי לב', לימוד התורה, נגלה דתורה ובפרט פנימיות התורה. ו'תלמוד גדול שמביא לידי מעשה' – קיום המצוות בהידור.
"ועוד, וגם זה עיקר – שעלידי 'מרבין בשמחה' בתורה ומצוות, יתווסף גם ב'מרבין בשמחה' בפשטות, גם בעניינים הגשמיים ועלידיהם, כפי ההוראה על-פי השולחן-ערוך.
"הן לשמח את עצמו והן לשמח את זולתו, החל מבני-ביתו: הבעל יוסיף בלשמח את אשתו, וההורים – בפרט האב – יוסיפו בלשמח את ילדיהם בעניינים המשמחים את הקטנים (על-פי טבע) כפסק השולחן-ערוך², וגם – להוסיף בלשמח יהודים אחרים שסביבו..."³.

שבת קודש פרשת תשא⁴

ט"ז באדר

(1) "ראה רמב"ם הל' יו"ט פ"ו הי"ח".
(2) "פסחים קטא. רמב"ם שם. טושו"ע או"ח סי' תקכ"ט ס"ב. שו"ע אדמו"ר הזקן שם ס"ז" [שם פורט: הקטנים – נותן להם קליות ואגוזים (ובסהמ"צ להרמב"ם מ"ע נד – פירות ומיני מתיקה, וראה נטעי גבריאל הל' יו"ט ח"ב פנ"ג הע' יז), והנשים – קונה להם בגדים ותכשיטין כפי ממונו, והאנשים... אין יוצאין ידי חובת שמחה אלא ב...].
(3) ספר השיחות תשנ"ב ח"ב עמ' 391 (כולל ההערות שהובאו במרכאות).
(4) כך מופיע תמיד שם הפרשה ב**כותרת** בתורה-אור וכו' עד לקוטי שיחות וספרי השיחות תשמ"ז-נ"ב, וזאת גם במקרים **שבפנים**

**ספר
חובה
בכל בית
חב"די**

בשורה טובה לאנ"ש חסידי חב"ד

הופיע הספר החשוב

הלכות ומנהגי חב"ד ליום יום ולמעגל השנה

בעריכת הרב יוסף-שמחה גינזבורג,
מתוך מדור 'לוח השבוע' שבגיליון 'התקשרות'

ניתן להשיג בחנויות המובחרות | הפצה ראשית: חיש הפצת המעיינות 03-9600770

'הפצת היהדות': ספר חובה לשליח ולכל יהודי

**החובה לקרב יהודים לתורה ואיך לעשות זאת -
לאור תורתו והדרכתיו של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש**

הספר מציג את גישתו הייחודית של הרבי לנושא זה,
מפרט את שפע הברכות המובטחות לעוסקים בכך,
ומביא שלל הוראות באשר לכל ההיבטים
בפעולת קירוב הלבבות

- ליקוט: הרב אברהם שמואל בוקיעט • עריכה: מנחם ברוד •
- הוצאת צאגו"ח • 368 עמודים

הפצה: קה"ת, חיש. להשיג בחנויות הספרים ובטל' 1700-704120

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש